

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar
Arquebisbat de Barcelona

L'AMORIS LAETITIA RENOVA LA PASTORAL FAMILIAR A DUBLIN

L'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia*

L'abril de 2016, com a culminació del camí recorregut per dos Sínodes dels Bisbes dedicats a la família, el Papa Francesc feia pública l'exhortació apostòlica «*Amoris Laetitia*». Era el fruit d'aquella llarga reflexió sinodal per encoratjar les famílies en el seu camí d'entrega i per acostar l'Església a les situacions familiars allunyades del seu ideal de vida familiar (vegeu el número 120 de *Problemàtica Viva*).

Amb un llenguatge proper mostrava als joves la bellesa del matrimoni basat en la fidelitat de l'amor de Déu, creador de la vida humana, i assumia la necessitat d'acompanyar les famílies en les seves vicissituds, sense mirar com estranys els que encara no realitzen plenament aquest ideal familiar, en particular les parelles de fet, les unides en matrimoni civil, els separats o els divorciats tornats a casar.¹

Amb aquesta aproximació inclusiva, el Papa donava a entendre que, sigui quina sigui la seva situació, ningú està exclòs del disseny diví expressat, amb claredat, en el títol de la seva exhortació: *la joia de l'amor*.

La joia de l'amor, centre de l'exhortació

La invitació al goig i la joia és el centre de totes les exhortacions papals. És agosarat parlar de la joia de l'amor, perquè la nostra experiència ens diu que l'amor no blinda contra els problemes, les desgràcies i el dolor; per això, al nostre món li costa creure que Déu sigui amor. Aquesta vital qüestió s'ha convertit en un problema central per a la transmissió de la fe. D'aquí la seva rellevància.

Cal una profunda maduració, feta des del dolor, per comprendre que la joia de l'amor pot subsistir enmig de la desgràcia. És el que Jesús va explicar amb les benaurances. En elles convidà a distingir entre el que dona felicitat i el que la destrueix i a redescobrir Déu com a font de tota joia, enmig de la dissort². És també l'arrel de la experiència cristiana, que posa en la resurrecció d'un Jesús fracassat, tota la seva fe. I és també el propòsit del Papa, convençut que la vida d'amor familiar és el lloc on aquesta experiència de joia, malgrat la dificultat, es fa realitat i fa creïble la promesa d'unió de la gran família humana.

L'oportunitat de l'exhortació, malgrat algunes resistències

L'Església semblava estar atrapada en un carreró sense sortida. Veia com, en les darreres dècades, la manera de viure de la societat s'allunyava del seu ideal familiar i temia que acollir en el seu si aquestes noves formes de vida generés confusió respecte a la seva doctrina. Li resultava difícil insistir en el seu ideal sense pronunciar un judici moral sobre totes elles que, per ser indiscriminat, contribuïa a mantenir-les allunyades de l'amor misericordiós del Pare.

Calia trencar aquest cercle viciós i es pot dir que l'*Amoris Laetitia* ha deslliurat l'Església d'aquest atzucac, perquè ha recuperat la joia de l'amor misericordiós de Déu com a element central de la seva predicació. Amb això ha permès de nou comprendre que el manament de la fidelitat matrimonial està precisament basat en la incondicionalitat del desig de felicitat de Déu per tots els homes, una benaurança que vol fer-se present al llarg de tota la vida i en totes les circumstàncies.

Malgrat la continuïtat d'aquest plantejament amb la tradició de l'Església, alguns han volgut sembrar dubtes sobre l'*Amoris Laetitia*, donant a entendre que els camins oberts per ella contradiuen l'exhortació *Familiaris*

¹ En relació a tots ells, l'exhortació feia una «invitació a la misericòrdia i al discerniment pastoral» (6), tot «reconeixent que la gràcia de Déu també actua en les seves vides» (291), que «d'esser humà coneix, estima i realitza el bé moral segons diverses etapes de creixement» (295) i que l'Església ha de «donar-los confiança i esperança» (291), ajudant-los «a assolir la plenitud del disseny que Déu té per a ells» (297), per tal que «puguin tenir una experiència feliç i fecunda». Sabent que molts d'ells «pertanyen al Cos de Crist» pel fet d'estar batejats (299), el document s'obre a considerar que l'ajuda de l'Església «en certs casos podria ser també l'ajuda dels sagraments» (Nota 351).

² En la modernitat, una aproximació a les benaurances, desvinculada de l'Esperit amb el qual van ser pronunciades, les ha descrit com a «opi del poble», i les entén com una promesa de premi celestial a canvi del sotmetiment a la desgràcia, quan en realitat són una crida a no perdre la joia de l'amistat de Déu enmig de la dissort, perquè, malgrat ella, hem estat creats per ser feliços. Oportunament, en el capítol tercer de l'exhortació apostòlica «*Gaudete et exsultate*» dedicat a les benaurances, el Papa diu que «la paraula “feliç” o “benaurat” passa a ser sinònim de “sant”, perquè expressa que la persona que és fidel a Déu i viu la seva Paraula assoleix, en l'entrega de si mateix, la veritable joia» (64).

Consortio de Joan Pau II i la seva encíclica *Veritatis splendor*.³ Rellevants teòlegs s'han encarregat de mostrar que no hi ha contradicció, sinó continuïtat i complementarietat entre uns i altres documents i han contribuït a mostrar els fonaments pastorals, sacramentals, morals i dogmàtics dels camins d'acompanyament i discerniment oberts per l'*Amoris Laetitia*.⁴

La Trobada Mundial de les Famílies a Dublín

Seguint la tradició inaugurada per Joan Pau II el 1994 de convocar cada tres anys unencontre universal de famílies per ajudar-les a viure la seva vocació d'amor arrelat en la fe de l'Església, el Papa va convocar la IX Trobada Mundial de les Famílies, la primera després de l'exhortació, que s'ha celebrat a Dublín el passat mes d'agost.

Sota el lema: «L'Evangelí de la família, joia per al món», el Papa convidava a desenvolupar amb reflexions i casos concrets el que la seva exhortació plantejava conceptualment. Els organitzadors van assumir el repte i al llarg de tres dies de Congrés Pastoral i dos dies d'encontre amb el Papa, els participants van poder submergir-se en el ric corrent de reunions i testimonis oferts. Els continguts i materials generats al llarg d'aquests dies poden trobar-se al web <https://www.worldmeeting2018.ie/en/>.

Al llarg de l'encontre s'ha anat obrint pas una convicció: en un món sotmès a la desgràcia i a la insatisfacció de no saber per a què es viu, la família, que alimenta el seu amor en la fe de l'Església, viu feliç i és capaç d'escampar una alegria que guareix el seu entorn. No ha estat un missatge teòric. Les sessions de treball han deixat constància de la preocupació pel desordre del món que colpeix les famílies amb guerres, addiccions, violència, abusos i misèria, però, al mateix temps, mai ha faltat el testimoni de com l'amor de Déu es fa proper en totes aquestes situacions i anima a continuar estimant i lluitant.

En la seva estada, el Papa va posar les víctimes dels abusos sexuals i de poder que han corromput l'Església en el centre de les seves preocupacions. Dies abans, colpit pels escàndols de Pennsilvània, havia escrit la *Carta al Poble de Déu* on cridava a l'oració i la penitència al costat de les víctimes i per l'eradicació d'aquests pecats amb l'ajut del Senyor. Tot i que algú aprofitava l'encontre per insinuar públicament la connivència del Papa amb l'encobriment, ell evitava respondre amb orgull autodefensiu. El Papa té clar que per fer justícia amb les víctimes, la cura de la fragilitat no s'ha de confondre amb la impunitat de les ofenses.

La renovació de la pastoral familiar

Déu renova el seu acostament al món. De forma ben perceptible, amb l'*Amoris Laetitia* i la Trobada Mundial de Famílies de Dublín, la pastoral familiar ha adquirit un nou relleu i una centralitat que mai abans no havia tingut. Ha superat la seva temptació doctrinal autoreferenciada i s'ha obert al tracte directe amb totes les persones sense por, convençuda que hi ha un aliment bo a compartir: la taula del Senyor que fa feliços els germans i els aplega en el seu amor. El Papa ens ha recordat que Déu santifica i salva als homes «no aïlladament, sense cap connexió dels uns amb els altres, sinó constituint un poble» (GEE 6). Amb l'ajuda de tots voldríem fer arribar a les famílies de la nostra diòcesi aquest tast de felicitat. El Senyor no es cansa d'aplegar-nos. La propera Trobada Mundial de les Famílies serà a Roma l'any 2021. Esperem poder participar-hi.

Preguntes per a reflexionar

- Coneixeu experiències de famílies que han sabut superar situacions de dificultat gràcies al suport mutu?
- Creieu que és important que les famílies tinguin un espai de trobada en les parròquies, per compartir el seu camí de vida? Com hauria de ser aquest espai?
- Us sentiu cridats a col·laborar en la creació d'aquests espais de trobada?

Les respostes a aquestes qüestions les podeu adreçar al correu secretaria@pastoralfamiliarbcn.cat

Barcelona, Octubre de 2018

³ Ens referim als dubtes llençats pels Cardenals W. Brandmuller, R. Burke, C. Cafarra i J. Meisner en una carta adreçada al Papa el 14 de novembre de 2016.

⁴ En particular ens referim al treball del professor Rocco Buttiglioni en el seu llibre *Respuesta (amistosa) a los críticos de «Amoris Laetitia»*, Nuevo inicio, 2018, i al dels teòlegs Jean-Miguel Garrigues, o.p. i Alain Thomasset, s.j. en el llibre *Une morale souple mais non sans boussole*, Les éditions du Cerf, Paris, 2017, en el qual el dominic i el jesuïta, experts en teologia dogmàtica i moral, respectivament, coincideixen en la resposta que cal donar als dubtes expressats pels Cardenals.